

**196-модда. Солиқ солиш мақсадларида нархни белгилаш
тўғрисидаги битим ҳақидаги умумий қоидалар**

Йирик солиқ тўловчилар тоифасига киритилган Ўзбекистон Республикаси юридик шахси (бундан буён ушбу бобда солиқ тўловчи деб юритилади) солиқ солиш мақсадида нархни белгилаш тўғрисидаги битим (бундан буён матнда нархни белгилаш тўғрисидаги битим деб юритилади) тузиш ҳақидаги ариза билан Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига мурожаат қилишга ҳақли.

Солиқ тўловчи ва Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ўртасида тузилган, ўзининг амал қилиши муддати давомида солиқ солиш мақсадида назорат қилинадиган битимларда нархларни аниқлаш ва (ёки) нархларни белгилаш усуллари қўллаш тартиби тўғрисидаги битим нархни белгилаш тўғрисидаги битим деб ҳисобланади.

Нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг мақсади солиқ тўловчи томонидан тузиладиган битимларда бозор нархларини қўллашдан иборатдир.

Нархни белгилаш тўғрисидаги битим предмети қуйидагилардан иборат:

1) назорат қилинадиган битимларнинг ҳамда ўзига нисбатан нархни белгилаш тўғрисидаги битим тузиладиган товарларнинг (хизматларнинг) турлари ва (ёки) рўйхатлари;

2) солиқ солиш мақсадида нархларни аниқлаш тартиби ва (ёки) нархни белгилаш усуллари (формулаларининг) тавсифи ҳамда уларнинг қўлланилиш тартиби;

3) битимлар нархларининг нархни белгилаш тўғрисидаги битим шартларига мувофиқлигини аниқлашда фойдаланиладиган ахборот манбаларининг рўйхати;

4) нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг амал қилиш муддати;

5) нархни белгилаш тўғрисидаги битим шартлари бажарилганлигини тасдиқловчи ҳужжатларнинг рўйхати, уларни тақдим этиш тартиби ва муддатлари.

Тарафларнинг келишуви бўйича бошқа шартлар ҳам нархни белгилаш тўғрисидаги битим предмети бўлиши мумкин.

197-модда. Нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг тарафлари

Солиқ тўловчи ва Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси номидан унинг раҳбари (раҳбар ўринбосари), агар ушбу модданинг **иккинчи қисмида** бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, нархни белгилаш тўғрисидаги битим тарафларидир.

Агар ташқи савдо битимига нисбатан нархларни белгилаш тўғрисида тарафлардан ҳеч бўлмаганда бири чет давлатнинг солиқ резиденти ҳисобланиб, битим тузиш назарда тутилса, солиқ тўловчи Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига бундай чет давлат ижро этувчи ҳокимиятининг ваколатли органи иштирокида нархни белгилаш тўғрисида шундай битим тузиш ҳақидаги ариза билан мурожаат этишга ҳақли. Чет давлат ижро этувчи ҳокимиятининг ваколатли органи иштирокидаги бундай битимни тузиш, башарти ушбу давлат билан иккиёқлама солиқ солишнинг олдини олиш мақсадида шартнома (битим) тузилса, мумкин бўлади. Нархни белгилаш

тўғрисидаги бундай битимларни тузиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан белгиланади.

Агар бир турдаги назорат қилинадиган битимлар Ўзбекистон Республикасининг бир нечта ўзаро боғлиқ юридик шахси (юридик шахслар гуруҳи) ўртасида тузилса, мазкур юридик шахслар билан нархни белгилаш тўғрисида кўп томонлама битим тузилиши мумкин. Бундай битимнинг шартлари ушбу битимни тузган барча юридик шахслар гуруҳига нисбатан татбиқ этилади.

Ушбу Кодекснинг тегишинча **199** ва **200-моддаларида** белгиланган тартибда нарх белгилаш тўғрисидаги битимни тузишда, унинг шартларини ўзгартиришда ва унинг шартлари бажарилиши юзасидан текшириш ўтказишда юридик шахслар гуруҳининг умумий манфаатларини ушбу гуруҳдан битта юридик шахс ифодалаши мумкин. Бундай шахснинг ваколатлари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда берилган ишончномалар билан тасдиқланади.

Нархни белгилаш тўғрисида битим тузган солиқ тўловчи битим қайси шахслар билан тузилаётган бўлса, ўша шахсларни бундай битим тузилганлиги факти ҳақида ва унда белгиланган, солиққа тортиш мақсадида қўлланиладиган нархни аниқлаш тартиби тўғрисида хабардор қилишга ҳақли.

198-модда. Нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг амал қилиш муддати

Нархни белгилаш тўғрисидаги битим битта битим ёки айна бир предметга эга бўлган бир нечта битим (бир турдаги битимлар гуруҳи) бўйича уч йилдан ошмайдиган муддатга тузилиши мумкин.

Нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг амал қилиши солиқ тўловчи мазкур битим кучга кирган кунга қадар Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига битим тузиш ҳақидаги ариза билан мурожаат қилган календарь йилнинг биринчи санасидан эътиборан ўтган даврга нисбатан татбиқ этилади.

Солиқ тўловчи, агар у нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг барча шартларига риоя этса, нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг амал қилиш муддатини узайтириш ҳақидаги ариза билан Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига мурожаат қилишга ҳақли.

Нархни белгилаш тўғрисидаги битим тарафларнинг келишувига кўра ушбу Кодекснинг **199-моддасида** назарда тутилган тартибда икки йилдан ортиқ бўлмаган муддатга узайтирилиши мумкин.

Нархни белгилаш тўғрисидаги битим, агар бевосита мазкур битимда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, битим имзоланган йилдан кейинги календарь йилнинг 1 январидан эътиборан кучга киради.

199-модда. Нархни белгилаш тўғрисидаги битимни тузиш тартиби

Солиқ тўловчининг нархни белгилаш тўғрисидаги битимни тузиш ҳақида Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига тақдим этилган аризасига солиқ тўловчи томонидан қуйидагилар илова қилинади:

- 1) нархни белгилаш тўғрисидаги битим лойиҳаси;
- 2) солиқ тўловчининг назорат қилинадиган битимлар билан боғлиқ фаолияти ҳақидаги ҳужжатлар, шунингдек солиқ тўловчи томонидан нархни белгилаш тўғрисида битим

тузиш таклиф қилинаётган назорат қилинадиган битимлар ҳақидаги ҳужжатлар;

3) солиқ тўловчи таъсис ҳужжатларининг кўчирма нусхалари;

4) солиқ тўловчи давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг кўчирма нусхаси;

5) солиқ тўловчи Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган жойдаги солиқ органида солиқ тўловчи сифатида ҳисобга қўйилганлиги ҳақидаги гувоҳноманинг кўчирма нусхаси;

6) солиқ тўловчининг охириги ҳисобот даври учун молиявий ҳисоботи;

7) нархни белгилаш тўғрисидаги битимни тузишда аҳамиятга эга ахборот мавжуд бўлган бошқа ҳужжатлар.

Ушбу модданинг **биринчи қисмида** санаб ўтилган ҳужжатлар Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига, агар қонун ҳужжатларида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, эркин шаклда тақдим этилади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси солиқ тўловчидан ушбу модданинг **биринчи қисмида** назарда тутилмаган, нарх белгилаш ҳақидаги битим мақсади учун зарур бўлган ҳужжатларни сўраб олишга ҳақли.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси солиқ тўловчи томонидан ушбу модданинг **биринчи — учинчи қисмларига** мувофиқ тақдим этилган аризани ва бошқа ҳужжатларни улар олинган кундан эътиборан олти ойдан кўп бўлмаган муддатда кўриб чиқади. Мазкур муддат тўққиз ойга қадар узайтирилиши мумкин.

Солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган ҳужжатларни кўриб чиқиш муддатини узайтириш асослари

ва тартиби Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан белгиланади.

Ушбу модданинг **биринчи — учинчи қисмларига** мувофиқ тақдим этилган хужжатларни кўриб чиқиш натижаларига кўра Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси қуйидаги қарорлардан бирини қабул қилади:

1) нархни белгилаш тўғрисидаги битимни тузиш ҳақидаги қарор;

2) нархни белгилаш тўғрисидаги битимни тузишни рад этиш ҳақидаги асослантирилган қарор;

3) нархни белгилаш тўғрисидаги битим лойиҳасини маромига етказиш зарурлиги ҳақидаги қарор.

Тегишли қарор солиқ тўловчига (унинг вакилига) қабул қилинган санадан эътиборан беш кун ичида юборилади.

Нархни белгилаш тўғрисида битим тузиш ҳақидаги қарор қабул қилинган тақдирда, қарорда битим имзоланган жой, сана ва вақт кўрсатилади.

Такроран тақдим этилган битим лойиҳаси бўйича қарор Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан уч ой ичида қабул қилинади.

Қуйидагилар нархни белгилаш тўғрисида битим тузишни рад этиш ҳақида қарор қабул қилиш учун асос бўлади, хусусан:

1) ушбу модданинг **биринчи қисмида** назарда тутилган хужжатларнинг тақдим этилмаганлиги ёки тўлиқ ҳажмда тақдим этилмаганлиги;

2) нархни белгилаш тўғрисидаги битим лойиҳасида таклиф этилган нархларни аниқлаш тартибини ва (ёки) нархни белгилаш усуллари қўллаш натижасида битимлар

нархларининг бозор нархларига мувофиқлиги таъминланмаслиги ҳақидаги асослантирилган хулоса.

Нархни белгилаш тўғрисида тузилган битимнинг кўчирма нусхаси солиқ тўловчи ҳисобда турган жойдаги солиқ органига ушбу битим имзоланган кундан эътиборан уч кун ичида Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан юборилади.

Солиқ тўловчи томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига тақдим этилган нархни белгилаш тўғрисида битим тузиш ҳақидаги аризани унинг ўзи қақриб олиши мумкин.

Нархни белгилаш тўғрисидаги битим ушбу моддада назарда тутилган тартибда ўзгартирилиши мумкин.

200-модда. Нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг бажарилишини текшириш

Нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг солиқ тўловчи томонидан бажарилишини текшириш ушбу Кодекснинг **24-бобида** назарда тутилган тартибга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан амалга оширилади.

Агар солиқ тўловчи ўзи тузган нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг барча шартларига риоя қилган бўлса, Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси мазкур битимда нархлари (нархларни аниқлаш усуллари) келишилган назорат қилинадиган битимларга нисбатан солиқларнинг, пеняларнинг ёки жарималарнинг қўшимча ҳисобланишини ёхуд зарар суммаларини камайтиришни назарда тутадиган қарорни қабул қилишга ҳақли эмас.

201-модда. Нархни белгилаш тўғрисидаги битимни тугатиш тартиби

Нархни белгилаш тўғрисидаги битим унинг амал қилиш муддати ўтганидан кейин тугатилади ёки ушбу моддада назарда тутилган ҳолларда муддатидан илгари тугатилиши мумкин.

Солиқ тўловчи нархни белгилаш тўғрисидаги битимни унинг амал қилиши муддати давомида солиқларнинг тўлиқ тўланмаслигини келтириб чиқарган ҳолда бузган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси раҳбарининг (раҳбар ўринбосарининг) қарорига кўра ушбу битим муддатидан олдин тугатилади.

Нархни белгилаш тўғрисидаги битим тарафларнинг келишувига ёки суднинг қарорига кўра ҳам муддатидан олдин бекор қилиниши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг нархни белгилаш тўғрисидаги битимни тугатиш ҳақидаги қарори солиқ тўловчига (унинг вакилига) ундан тилхат олинган ҳолда топширилади ёки унга қарор олинган сана тўғрисида далолат берувчи бошқа усул билан берилади ёхуд солиқ тўловчига тегишли қарор қабул қилинган кундан эътиборан беш кун ичида почта орқали буюртма хат билан юборилади.

Солиқ тўловчига почта орқали буюртма хат билан юборилган қарор ушбу буюртма хат юборилган кундан эътиборан беш кун ўтгач олинган деб ҳисобланади.

Солиқ тўловчи Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг нархни белгилаш тўғрисидаги битимни тугатиш ҳақидаги қарори устидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда судга шикоят қилиши мумкин.

202-модда. Нархни белгилаш тўғрисидаги битим шартларининг барқарорлиги

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ўзгартирилганда нархни белгилаш ҳақидаги битимнинг нархни белгилаш тўғрисида битим тузиш, унга ўзгартишлар киритиш ва унинг амал қилишини тугатишда юзага келадиган муносабатларни тартибга солиш қисмига тааллуқли шартлари ўзгаришсиз қолади.

Солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида солиқ тўловчининг фаолиятига ва нарх белгилашга таъсир қилувчи ўзгартиришлар бўлган тақдирда, битим тарафлари нархни белгилаш тўғрисидаги битимнинг матнига тегишли ўзгартишлар киритишга ҳақли.